

**Gemeenschappelijke
Regeling Nieuw
Reijerwaard**

**Accountantsverslag
controle 2023**

NIEUW REIJERWAARD

Aan het algemeen bestuur
van de Gemeenschappelijke regeling Nieuw Reijerwaard
t.a.v. de directie
Postbus 4010
2980 GA Ridderkerk

Heliumstraat 64
2718 SL ZOETERMEER
telefoon (088) 236 80 00
e-mail Audit@flynth.nl

kenmerk	behandeld door	datum
661077178/RS/1233	R.L. van der Sande MSc RA	27 mei 2024

onderwerp
Accountantsverslag 2023

Geachte leden van het algemeen bestuur,

Hierbij ontvangt u ons accountantsverslag over het boekjaar 2023. Dit verslag bevat de belangrijkste uitkomsten van de door ons uitgevoerde werkzaamheden, waarvan wij vinden dat die voor u relevant zijn voor een goed begrip van de jaarrekening 2023 en voor het beoordelen van de financiële positie van uw Gemeenschappelijke regeling Nieuw Reijerwaard (hierna: Nieuw Reijerwaard).

De jaarrekening is opgesteld onder verantwoordelijkheid van het dagelijks bestuur. In overeenstemming met uw opdracht hebben wij de jaarrekening 2023 gecontroleerd.

Deze rapportage beschrijft op hoofdlijnen onze controleaanpak en de belangrijkste aangelegenheden die wij tijdens onze controle in overweging hebben genomen. Wij zijn van mening dat de reikwijdte van onze werkzaamheden en de resultaten daarvan een deugdelijke basis vormen voor ons oordeel over de jaarrekening 2023 van de Nieuw Reijerwaard.

Wij hebben deze rapportage op 25 april 2024 met uw directie besproken. De bevindingen en beschouwingen in dit verslag komen voort uit onze controlewerkzaamheden. Het verslag van bevindingen is, zoals hiervoor reeds verwoord, bedoeld om u te ondersteunen in uw beoordeling van de jaarrekening 2023. Wij wijzen u erop dat uw controlerende taak uiteraard verder gaat dan uitsluitend het financieel getinte perspectief vanuit de accountantscontrole.

Wij bedanken de medewerkers van de gemeenschappelijk regeling voor de prettige samenwerking en zijn vanzelfsprekend graag bereid een nadere toelichting te verstrekken.

Met vriendelijke groet,
Flynth Audit B.V.

R.L. van der Sande MSc RA

Inleiding

In het kader van de door het algemeen bestuur aan ons verstrekte opdracht voor de controle van de jaarrekening 2023 van Nieuw Reijerwaard brengen wij u hierbij verslag uit van onze belangrijkste bevindingen naar aanleiding van onze eindejaar-s controlewerkzaamheden die wij onlangs hebben uitgevoerd.

Dit accountantsverslag is bedoeld om u te ondersteunen in uw beoordeling van de jaarrekening 2023. Wij wijzen u erop dat uw controlerende taak uiteraard verder gaat dan uitsluitend het financieel getinte perspectief vanuit de accountantscontrole.

Deze rapportage beschrijft op hoofdlijnen onze controleaanpak en de belangrijkste aangelegenheden die wij tijdens onze controle in overweging hebben genomen. Wij zijn van mening dat de reikwijdte van onze werkzaamheden en de resultaten daarvan een deugdelijke basis vormen voor ons oordeel over de jaarrekening van uw gemeenschappelijke regeling.

Onze werkzaamheden zijn erop gericht een oordeel te kunnen geven over de jaarrekening 2023 van Nieuw Reijerwaard en niet primair op het opsporen van fraudes of onregelmatigheden in uw organisatie. De bevindingen in deze brief zijn daarom beperkt tot de punten die voortvloeien uit de controle van de jaarrekening.

Wij hebben onze controlewerkzaamheden afgerond en verstrekken een goedkeurende controleverklaring bij de jaarrekening 2023.

Wij hebben de concept versie van deze rapportage besproken tijdens de bijeenkomst op 25 april 2024 met de directie.

Structuur rapportage

Hoofdstuk 1	Bestuurlijke samenvatting
Hoofdstuk 2	Jaarrekening
Hoofdstuk 3	Jaarverslag
Hoofdstuk 4	Significante risico's
Hoofdstuk 5	Interne beheersing
Hoofdstuk 6	Externe ontwikkelingen
Bijlage A	(Gecorrigeerde) bevindingen
Bijlage B	Onafhankelijkheid
Bijlage C	Onze communicatie met u

Inleiding

Samenvatting

Jaarrekening

Jaarverslag

Significante risico's

Interne beheersing

Externe ontwikkelingen

Bijlagen

Bestuurlijke samenvatting

Onze belangrijkste conclusies

Controleverklaring

Wij hebben de accountantscontrole van de jaarrekening 2023 van Nieuw Reijerwaard afgerond. Wij verstrekken een goedkeurende controleverklaring voor de getrouwheid, onder voorbehoud dat de jaarrekening ongewijzigd wordt vastgesteld door het algemeen bestuur. Verder hebben we geen indicaties van fraude en/of niet-naleving van wet- en regelgeving.

De voor fouten en onzekerheden gehanteerde materialiteit bedraagt € 110.660 respectievelijk € 324.780. De bevindingen in onze rapportage zijn opgenomen vanaf € 100.000. De gehanteerde grenzen sluiten aan op uw financiële verordening zoals besloten op 15 april 2024.

Reikwijdte van de controle

In de opdrachtbevestiging heeft u ons de opdracht gegeven tot het controleren van de jaarrekening 2023. De reikwijdte van onze controle staat hierin omschreven. Gedurende het verloop van de controle over boekjaar 2023 is op geen enkele wijze sprake geweest van een beperking in de reikwijdte van onze controle. Tijdens de uitvoering hebben zich geen wijzigingen van materieel belang in de reikwijdte voorgedaan. Wij achten de reikwijdte van onze controle voor 2023 voldoende voor de doelstelling van de controle van Nieuw Reijerwaard.

Grondslagen en verantwoording conform BBV

De accountantscontrole omvat onder meer een onderzoek naar de toepassing van de grondslagen in de jaarrekening. Naar onze mening zijn de door het dagelijks bestuur gekozen grondslagen voor waardering en resultaatbepaling aanvaardbaar, conform wet- en regelgeving en consistent toegepast. In het boekjaar 2023 zijn geen wijzigingen doorgevoerd in de keuze of de toepassing van de belangrijkste verslaggevingsgrondslagen in het BBV en relevante notities uitgebracht door de Commissie BBV.

Schattingen

Schattingen op basis waarvan een aantal jaarrekeningposten worden bepaald zijn gebaseerd op inzichten van het management. Wij hebben de belangrijkste gehanteerde factoren en veronderstellingen beoordeeld. Wij hebben vastgesteld dat de schattingen en veronderstellingen aanvaardbaar zijn in het kader van de jaarrekening als geheel. Aandachtspunt is het toereikend onderbouwen van de uitgangspunten die ten grondslag liggen aan de nog te maken kosten en nog te realiseren opbrengsten in de grondexploitatie.

Analyse vermogen en resultaat

Het gerealiseerde resultaat (inclusief de mutaties in de reserves) bedraagt nihil. Dit komt doordat de mutatie van de lasten en baten, zijnde de mutatie OHW naar de balans toevloeit.

Voor een nadere toelichting hierop verwijzen wij u naar hoofdstuk 4 toelichting op overzicht baten en lasten over 2023.

Inleiding

Samenvatting

Jaarrekening

Jaarverslag

Significante risico's

Interne beheersing

Externe ontwikkelingen

Bijlagen

Kernpunten van onze jaarrekeningcontrole (1/3)

Grondexploitatie

Door Nieuw Reijerwaard is de exploitatieberekening van de grondexploitatie ten behoeve van de jaarrekening 2023 geactualiseerd. Wij hebben vastgesteld dat de uitgangspunten aanvaardbaar zijn.

De waarde van de bouwgronden in exploitatie is € 56 miljoen.

Het verloop van de bouwgronden in exploitatie is als volgt:

Verloopoverzicht bouwgronden in exploitatie	Bedrag * €1.000
Stand per 1 januari 2023	€ 120.625
Vermeerderingen	€ 11.066
Verminderingen	€ 74.711
Boekwaarde	€ 56.980
Mutatie verliesvoorziening	€ 0
Stand per 31 december 2023	€ 56.980

Een nadere specificatie van de boekwaarde is opgenomen in paragraaf 4.3.

Onze conclusie is dat de schattingen door het dagelijks bestuur bij de actualisatie van de exploitatieberekening en daarmee ook met de uitkomsten van deze actualisatie aanvaardbaar zijn. In hoofdstuk 4 gaan wij nader in op de controle alsmede de uitkomsten daarvan inzake de grondexploitatie.

Inleiding

Samenvatting

Jaarrekening

Jaarverslag

Significante risico's

Interne beheersing

Externe ontwikkelingen

Bijlagen

Kernpunten van onze jaarrekeningcontrole (2/3)

Rechtmatigheids- verantwoording

Uw organisatie dient te voldoen aan de EU-aanbestedingsregels zoals opgenomen in uw normenkader. De verbijzonderde interne controle (VIC) heeft vastgesteld dat geen sprake is van onrechtmatigheden ten aanzien van de EU-aanbestedingsregels.

De controle van de aanbestedingen is een tijdrovend proces. Dit komt doordat in de opzet van de spendanalyse niet alle benodigde controle-informatie is opgenomen. In dat kader adviseren wij het gehanteerde model voor de controle van de aanbestedingen aan te passen en aan te sluiten bij het model van beter aanbesteden zodat wordt gewaarborgd dat alle benodigde stappen worden uitgevoerd en benodigde informatie voor de controle is opgenomen.

Uit onze werkzaamheden voor de rechtmatigheidsverantwoording zijn geen bevindingen gebleken. De opgenomen toelichting van het dagelijks bestuur voldoet. Verder achten we de werkzaamheden van het dagelijks bestuur toereikend om tot een oordeel te komen.

Frauderisicoanalyse

Nieuw Reijerwaard beschikt over een frauderisicoanalyse. In de managementletter hebben wij aangegeven dat de analyse aan kracht kan winnen door de frauderisico's per proces in kaart te brengen en bij het identificeren van de frauderisico's specifiek gebruik te maken van de fraudedriehoek.

Wij adviseren u verder in de paragraaf bedrijfsvoering in het jaarverslag, een tekstuele toelichting op te nemen inzake frauderisico's.

Inleiding

Samenvatting

Jaarrekening

Jaarverslag

Significante risico's

Interne beheersing

Externe ontwikkelingen

Bijlagen

Jaarrekening

Jaarrekening – Rechtmatigheidsverantwoording (1/5)

Definitie rechtmatigheid

Het juridische begrip rechtmatigheid heeft betrekking op alle geldende wet- en regelgeving. Rechtmatigheid is het handelen in overeenstemming met de wet- en regelgeving. Het begrip rechtmatigheid in het kader van de rechtmatigheidsverantwoording is een minder omvattend begrip. Hierbij bestaat er een duidelijke relatie met het financieel beheer. Er moet immers worden verantwoord dat baten, lasten en balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen. Het gaat om de financiële beheers handelingen.

Verantwoordings- en rapportagegrens

De verantwoordingsgrens valt binnen een bandbreedte van 0% en 3% van de totale lasten van de gemeenschappelijke regeling, inclusief toevoegingen aan de reserves. Voor zowel de fouten als voor onduidelijkheden afzonderlijk geldt hetzelfde percentage, waarbij fouten en onduidelijkheden niet bij elkaar opgeteld worden.

We hebben vastgesteld dat in de financiële verordening de verantwoordingsgrens is opgenomen ter hoogte van 1%. In de financiële verordening heeft u verder een rapportagegrens opgenomen van € 100.000. Het besluit accountantscontrole decentrale overheden hanteert een percentage van 1% voor fouten, waardoor uw verantwoording met gelijke zekerheid verschaft.

Normen en toetsingskader

Het normenkader voor de rechtmatigheidsverantwoording betreft uw inventarisatie van de voor de verantwoording relevante regelgeving.

Het normenkader heeft u geactualiseerd op basis van wijzigingen in wet- en regelgeving en is vastgesteld op 15 april 2024. Uw inventarisatie van regelgeving bestaat uit externe en interne regelgeving. We constateren dat u de actualisatie nauwkeurig heeft uit gevoerd en het normenkader aansluit op de geldende externe en interne regelgeving.

Het operationaliseren van het normenkader is een taak van het dagelijks bestuur en wordt vastgelegd in een toetsingskader. In het toetsingskader is per wet/regeling/verordening vastgelegd welke artikelen relevant zijn voor de toetsing.

Uw organisatie heeft ervoor gekozen om een toetsingskader vast te stellen, waardoor de operationalisatie van het normenkader inzichtelijk is voor het algemeen bestuur, dit vanuit het oogpunt van transparantie.

Inleiding

Samenvatting

Jaarrekening

Jaarverslag

Significante risico's

Interne beheersing

Externe ontwikkelingen

Bijlagen

Jaarrekening - Rechtmatigheidsverantwoording (2/5)

Begrotingscriterium

Bij de rechtmatigheidsverantwoording vormt het begrotingscriterium een belangrijk toetsingscriterium. Financiële beheers handelingen die ten grondslag liggen aan de baten en lasten, alsmede de balansposten, dienen tot stand te zijn gekomen binnen de grenzen van de geautoriseerde begroting en hiermee samenhangende programma's (begrotingscriterium).

Uitgangspunt is het niveau waarop het algemeen bestuur de budgetten in de begroting en bij investeringen geautoriseerd heeft, in lijn met de door u vastgestelde financiële verordening. In de begroting zijn de bedragen voor de lasten en baten vermeld die door het algemeen bestuur zijn vastgesteld. De toe te passen normen voor het begrotingscriterium zijn op hoofdlijnen door de wetgever bepaald (artikel 189, 190 en 191 van de Gemeentewet) en heeft het algemeen bestuur nader ingevuld en geconcretiseerd in de financiële verordening.

Uw algemeen bestuur heeft het begrotingscriterium geconcretiseerd door de volgende criteria:

- Er is sprake van een overschrijding van lasten waarbij direct gerelateerde inkomsten de overschrijding compenseren.
- Er is sprake van een overschrijding op een open-einde regeling.
- De overschrijding is geautoriseerd door middel van de vaststelling van een tussentijdse rapportage.
- Deze past in het meerjarenbeleid ofwel in de grondexploitatie.

Dit houdt in dat de financiële beheersingshandelingen dienen te passen binnen de begroting, waarbij het juiste programma, de juiste investering, het toereikend zijn van het begrotingsbedrag en het begrotingsjaar van belang zijn.

Als blijkt dat de gerealiseerde bedragen hoger zijn dan de, ook na de laatste begrotingswijziging, geraamde bedragen dan kan sprake zijn van onrechtmatige uitgaven (begrotingsonrechtmatigheid). Deze lasten zijn dan namelijk buiten het budgetrecht van het algemeen bestuur tot stand gekomen.

In deze paragraaf gaan wij in op het begrotingscriterium en de verschillende onderwerpen die het begrotingscriterium raken.

Het algemeen bestuur bepaalt zelf op welk niveau de budgetten in de begroting en investeringen worden geautoriseerd. Dit gebeurt door middel van de begroting en via de verordening op het financieel beheer ex artikel 212 van de Gemeentewet.

Inleiding

Samenvatting

Jaarrekening

Jaarverslag

Significante risico's

Interne beheersing

Externe ontwikkelingen

Bijlagen

Jaarrekening - Rechtmatigheidsverantwoording (3/5)

Begrotingsrechtmatigheid - programma's

Programma	Lasten	Begroting na wijziging	Verschil	Oordeel dagelijks bestuur
Grondexploitatie	€ 11.066.000	€ 21.057.000	€ 9.631.000	Geen overschrijding.

Programma	Baten	Begroting na wijziging	Verschil	Oordeel dagelijks bestuur
Grondexploitatie	€ 74.711.000	€ 50.897.000	€ -/ - 23.814.000	Geen overschrijding.

Uit de werkzaamheden uitgevoerd door ons om de getrouwheid van de rechtmatigheidsverantwoording te toetsen zijn we niet tot een ander oordeel gekomen dan het dagelijks bestuur. De afweging heeft het dagelijks bestuur uitgevoerd in lijn met de criteria vastgesteld in de financiële verordening.

Inleiding

Samenvatting

Jaarrekening

Jaarverslag

Significante risico's

Interne beheersing

Externe ontwikkelingen

Bijlagen

Jaarrekening - Rechtmatigheidsverantwoording (4/5)

Misbruik en Oneigenlijk (M&O) gebruik criterium

De rechtmatigheidseis betreft ook de toetsing op juistheid en volledigheid van de gegevens, die door de belanghebbenden zijn verstrekt om het voldoen aan voorwaarden aan te tonen. Dit ter voorkoming en bestrijding van misbruik en oneigenlijk gebruik van wet- en regelgeving (M&O-criterium).

Om misbruik en oneigenlijk gebruik van overheidsgelden te voorkomen, zijn functionerende beheersmaatregelen nodig. Het gaat er bij het M&O-criterium om dat in de organisatie effectieve maatregelen zijn getroffen om misbruik te voorkomen, dan wel op te sporen, en dat vigerende wet- en regelgeving duidelijk is, aangepast is aan actuele omstandigheden en te handhaven is. Om dit te bewerkstelligen is een mix van maatregelen nodig.

Uw organisatie heeft M&O-beleid opgesteld met de algemene uitgangspunten en de filosofie van de organisatie met betrekking tot het voorkomen van misbruik en oneigenlijk gebruik. De subsidie die ontvangen wordt valt buiten het bereik van het M&O-criterium. Daarmee is het M&O-criterium niet van toepassing op Nieuw Reijerwaard. Dit is als zodanig toelicht in de paragraaf van de rechtmatigheidsverantwoording.

Inleiding

Samenvatting

Jaarrekening

Jaarverslag

Significante risico's

Interne beheersing

Externe ontwikkelingen

Bijlagen

Jaarrekening - Rechtmatigheidsverantwoording (5/5)

Voorwaardencriterium

Het voorwaardencriterium heeft betrekking op de eisen die worden gesteld bij de uitvoering van de financiële beheersingshandelingen. De eisen/voorwaarden zijn afkomstig uit diverse wet- en regelgeving en hebben betrekking op aspecten als doelgroep, termijn, grondslag, administratieve bepalingen, normbedragen, bevoegdheden, bewijsstukken, recht, hoogte en duur.

In de hierna volgende paragrafen worden de voorwaarden met de hoogste impact / risico binnen de jaarrekening nader toegelicht.

Voorwaardencriterium - Aanbestedingswet

De regels over aanbesteden staan in de Aanbestedingswet 2012 en het Aanbestedingsbesluit. Om de rechtmatigheid van de aanbestedingen vast te stellen heeft u een analyse uitgevoerd op de verstrekte inkoopopdrachten over een periode van vier jaar. In de analyse heeft u beoordeeld of de opdrachten tijdig zijn aanbesteed. Voor de aanbestede opdrachten is beoordeeld of de realisatie van de inkoopopdracht aansluit op de aanbesteding. Ten aanzien van het onderliggende proces van toetsing hebben wij geconstateerd dat de toetsing gedurende het jaar plaatsvindt.

Wij constateren dat er voldoende aandacht binnen de organisatie is voor het naleven van de Europese aanbestedingsregels. Wel adviseren wij u het model dat gehanteerd wordt voor de spendanalyse aan te passen om zodoende alle controlepunten ten aanzien van het naleven van de vigerende aanbestedingsregels zichtbaar te controleren en te onderbouwen. In dit kader kan het best worden aangesloten bij het controlemodel van beter aanbesteden.

Er zijn geen afwijkingen van de Europese aanbestedingsrichtlijnen geconstateerd.

Voorwaardencriterium - Wet Fido, schatkistbankieren, Ufdo en Ruddo

De Wet financiering decentrale overheden (Fido) en onderliggende regelingen in de vorm van Regeling schatkistbankieren decentrale overheden, Uitvoeringsregel financiering decentrale overheden (Ufdo) en Regeling uitzettingen en derivaten decentrale overheden (Ruddo), bevatten regels die de risico's voor Nieuw Reijerwaard moeten beperken bij lenen en beleggen. Aan deze overtredingen van de Wet fido zijn in veel gevallen geen (directe) financiële gevolgen verbonden. Uit de werkzaamheden van de verbijzonderde interne controle (VIC) blijken geen bevindingen.

Inleiding

Samenvatting

Jaarrekening

Jaarverslag

Significante risico's

Interne beheersing

Externe ontwikkelingen

Bijlagen

Jaarrekening – Grondexploitatie (1/2)

Algemeen

Bij het opstellen van de jaarrekening moet het dagelijks bestuur belangrijke boekhoudkundige schattingen, beoordelingen en aannames toepassen en toelichten. Wij hebben de belangrijkste schattingen, beoordelingen en aannames van het dagelijks bestuur beoordeeld en zijn tot de conclusie gekomen dat deze zijn gebaseerd op passende bewijsstukken en uitgebalanceerde overwegingen. Onderstaande tabel bevat een overzicht van onze bevindingen met betrekking tot die schattingen en oordelen.

Ontwikkeling risicoprofiel

De ontwikkeling van de grondexploitatie is in 2023 aanzienlijk. Dit wordt veroorzaakt doordat veel meer verkopen zijn gerealiseerd dan waren geprognoseerd. Gezien de voortgang van het project zijn de risico's afgenomen.

De netto boekwaarde is afgenomen met € 63,7 miljoen waardoor op de balans een saldo is opgenomen van € 57 miljoen. De mutatie wordt voornamelijk veroorzaakt door de gerealiseerde verkopen.

Project specifieke risico's zijn afgenomen met € 2,2 miljoen waardoor in het weerstandsvermogen € 8,2 miljoen is opgenomen als totaal risico.

Tussentijdse winstneming

In 2023 is vanuit het voorzichtigheidsprincipe geen tussentijdse winstneming verantwoord.

Inleiding

Samenvatting

Jaarrekening

Jaarverslag

Significante risico's

Interne beheersing

Externe ontwikkelingen

Bijlagen

Jaarrekening – Grondexploitaties (2/2)

Gehanteerde parameters

Wij hebben de parameters en uitgangspunten van de grondexploitaties gecontroleerd. Wij hebben vastgesteld dat de parameters voor de grondexploitaties evenwichtig zijn bepaald:

- De rekenrente is gehanteerd op de werkelijke rentelasten van de aangegane leningen en een markrente van 0,72% voor de periode wanneer deze leningen zijn afgelopen. We constateren dat de rente aansluit op de vereisten vanuit het BBV.
- De indexatie van de kostenramingen is gebaseerd op Metafoor. Conform voorgaand jaar wordt een percentage van 4% voor 2024, 3% voor 2025 en vanaf 2026 2% gehanteerd. We achten deze percentages passend gezien de resterende looptijd van de grondexploitatie.
- De opbrengsten zijn bepaald op basis van het grondprij rapport van Buck Consultants. Op deze grondprijzen is een behoedzaamheidsmarge toegepast door de grondprijs aan de onderkant van de bandbreedte te hanteren. Er is een indexatie van 4,5% op de opbrengsten ingerekend. We achten dit passend gezien het stadium van de grondexploitatie en de resterende looptijd van de grondexploitatie.

Inleiding

Samenvatting

Jaarrekening

Jaarverslag

Significante risico's

Interne beheersing

Externe ontwikkelingen

Bijlagen

Jaarrekening – Schattingen

Algemeen

Bij het opstellen van de jaarrekening moet het dagelijks bestuur belangrijke boekhoudkundige schattingen beoordelingen en aannames toepassen en toelichten. Wij hebben de belangrijkste schattingen, beoordelingen en aannames van het dagelijks bestuur beoordeeld en zijn tot de conclusie gekomen dat deze zijn gebaseerd op passende bewijsstukken en goed uitgebalanceerde overwegingen. Onderstaande tabel bevat een overzicht van onze bevindingen met betrekking tot die schattingen en oordelen.

Belangrijk schattingen	Mate van Subjectiviteit	Onze beoordeling		Toelichting
		2022	2023	
Waardering grondexploitatie	Hoog			De grondexploitatie wordt jaarlijks geactualiseerd en op een consistente wijze gewaardeerd. Aan de exploitatieopzet liggen berekeningen en onderbouwingen ten grondslag waarbij op een conservatieve wijze wordt rekening gehouden met toekomstige kosten en opbrengsten. Wij kunnen ons vinden in de wijze waarop de waardering van de grondexploitatie is bepaald.
Waardering vorderingen	Laag			Minimaal jaarlijks wordt de waardering van de vorderingen geactualiseerd. Wij kunnen ons vinden in de wijze waarop de waardering van de vorderingen is bepaald.

Inleiding

Samenvatting

Jaarrekening

Jaarverslag

Significante risico's

Interne beheersing

Externe ontwikkelingen

Bijlagen

 = controleverschil

 = Optimistisch

 = Evenwichtig

 = Voorzichtig

Jaarrekening – Nadere toelichting

Wijziging in overige wet- en regelgeving

In de jaarrekening 2023 zijn geen stelsel- en/of schattingswijzigingen verwerkt.

Bevestiging van het dagelijks bestuur

De gemeenschappelijke regeling heeft de jaarrekening opgesteld volgens de verslaggevingsvereisten van het besluit begroting en verantwoording (BBV).

Reikwijdte van de controle

Wij hebben het dagelijks bestuur ter confirmatie een schriftelijke bevestigingen gevraagd aangaande haar verantwoordelijkheden inzake de financiële verslaggeving.

Wet Normering Topinkomens (WNT)

Er zijn geen meningsverschillen met het management noch het dagelijks bestuur geweest en er waren geen beperkingen bij de uitvoering van onze controle. Naar onze mening is ons bij de uitvoering van onze controleopdracht door de medewerkers en het dagelijks bestuur van uw gemeenschappelijk regeling de volledige medewerking verleend en hebben wij volledige toegang tot de benodigde informatie gehad.

Wij wijzen u erop dat een wettelijke verplichting is om de jaarstukken openbaar te maken. Openbaarmaking kan gebeuren door het plaatsen van uw jaarstukken op uw website. Wij hebben geconstateerd dat uw jaarstukken over voorgaand jaar openbaar zijn gemaakt.

Binnen de WNT gelden specifieke regels voor de samenloop van uitvoerende topfuncties bij verschillende WNT-instellingen. In overeenstemming met het controleprotocol WNT hebben wij geen controlewerkzaamheden uitgevoerd op de naleving van deze anticumulatieregeling. Dit is net als in voorgaande jaren in de controleverklaring tot uitdrukking gebracht.

Inleiding

Samenvatting

Jaarrekening

Jaarverslag

Significante risico's

Interne beheersing

Externe ontwikkelingen

Bijlagen

Jaarverslag

Jaarverslag – Kwaliteit toelichting

Jaarverslag voldoet aan eisen BBV

In het BBV zijn diverse eisen opgenomen voor de vorm en inhoud van het jaarverslag. Wij hebben vastgesteld dat uw jaarverslag voldoet aan de eisen die het BBV hieraan stelt.

Kwaliteit paragrafen

In het BBV zijn diverse eisen opgenomen voor de mate van toelichting in de paragrafen. Wij hebben vastgesteld dat de toelichting in de paragrafen voldoet aan de vereisten vanuit het BBV.

Verenigbaarheid jaarrekening en jaarverslag

Wij zijn verplicht vast te stellen of wij op grond van de tijdens de controle verkregen informatie onjuistheden of tegenstrijdigheden hebben geconstateerd tussen de jaarrekening en het jaarverslag die gebruikers van de jaarstukken zouden kunnen beïnvloeden. Dit is naar onze mening niet het geval.

Informatiewaarde

We hebben de informatiewaarde van uw jaarrekening gebaseerd op de inzichtelijkheid, concreetheid en kwaliteit van de analyses vanuit perspectief van het algemeen bestuur. De inzichtelijkheid is toereikend en geeft de gebruiker voldoende inzicht in de ontwikkelingen, gerealiseerde prestaties en de oorzaken van de afwijkingen.

Inleiding

Samenvatting

Jaarrekening

Jaarverslag

Significante risico's

Interne beheersing

Externe ontwikkelingen

Bijlagen

Jaarverslag - Kengetallen

Relatie tussen kengetallen

De kengetallen moeten altijd in relatie tot elkaar worden gezien. Uit de combinatie van de kengetallen kan een beeld worden verkregen van de financiële positie van uw organisatie. Daarbij kan ook inzichtelijk worden gemaakt wat de oorzaak is van uw financiële positie.

De analyse van de weerstandsratio en de financiële kengetallen is een onderdeel van het jaarverslag en de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing. Vanuit onze controlerende rol is vastgesteld of het jaarverslag (en dus deze paragraaf) niet strijdig is met de jaarrekening en geen materiële onjuistheden bevat.

Weerstandsvermogen

In de paragraaf weerstandsvermogen heeft het dagelijks bestuur een overzicht opgenomen van de weerstandscapaciteit. Het weerstandsvermogen bedraagt volgens deze paragraaf € 0 (2022: € 0). Het niet aanhouden van een weerstandsvermogen is een bewuste keuze.

In de paragraaf weerstandsvermogen zijn de relevante risico's benoemd. Uw organisatie heeft op basis van interne berekeningen het totale bedrag aan gewogen risico's waaraan de organisatie is blootgesteld bepaald op € 8,2 miljoen (2022: € 10,4 miljoen). In de bijbehorende programmaverantwoording in de paragraaf weerstandsvermogen is een inventarisatie van deze risico's opgenomen. Nieuw Reijerwaard heeft zelf een weerstandsvermogen doordat eventuele tekorten door de deelnemende gemeenten worden aangevuld.

Inleiding

Samenvatting

Jaarrekening

Jaarverslag

Significante risico's

Interne beheersing

Externe ontwikkelingen

Bijlagen

Significante risico's

Jaarrekening – Significante risico's

Omschrijving risico

Het significante risico voor de waardering van de grondexploitatie.

Aanpak management

Gegeven de aard van het risico waarbij interne beheersing wordt doorbroken kan dit risico niet worden gemitigeerd door middel van interne beheersing.

Eigen controlewerkzaamheden

Het significante risico is gerelateerd aan de inschatting van de verliesvoorziening.

Wij hebben dit risico kunnen mitigeren door gegevensgerichte detailcontroles uit te voeren, op de nog te maken kosten & opbrengsten, indexatie van schatting en fasering van de grondexploitatie.

Uit onze werkzaamheden zijn enkele bevindingen naar voren gekomen.

Omschrijving risico

Het frauderisico op onrechtmatige betalingen komt voort vanuit een aantal bevindingen zoals ook opgenomen in de managementletter 2023:

- Er is geen vier-ogen principe ingeregeld voor het aanmaken en wijzigen van crediteurstamgegevens.
- Er is geen zichtbare controle op het batch- en hash total van de betaallijst.
- Er is geen zichtbare controle op de betaallijst.

Aanpak management

Gegeven de aard van het risico, waarbij interne beheersing wordt doorbroken, kan dit risico niet worden gemitigeerd door middel van interne beheersing.

Eigen controlewerkzaamheden

Wij hebben dit risico kunnen mitigeren door gegevensgerichte detailcontroles uit te voeren, waaronder de aansluiting van het bankrekeningnummer van inkoopfacturen met de daadwerkelijke betaling en een analyse op dubbele bankrekeningnummers bij dezelfde crediteuren.

Uit onze werkzaamheden zijn geen indicaties voor frauduleuze betalingen naar voren gekomen.

Inleiding

Samenvatting

Jaarrekening

Jaarverslag

Significante risico's

Interne beheersing

Externe ontwikkelingen

Bijlagen

Jaarrekening – Significante risico's

Omschrijving risico	Aanpak management	Eigen controlewerkzaamheden
<p>Het management bevindt zich in een positie om fraude te plegen, omdat het in staat is de administratieve vastleggingen te manipuleren en frauduleuze financiële overzichten op te stellen door interne beheersing te doorbreken die anderszins effectief lijkt te werken. Het risico is verondersteld in alle entiteiten aanwezig.</p> <p>Wij hebben dit risico specifiek onderkend ten aanzien van de waardering van de grondexploitatie. Risicorichting is dat de waardering te hoog is.</p> <p>Daarnaast hebben wij dit risico onderkend ten aanzien van de memoriaalboekingen die worden gemaakt in het afsluitingsproces.</p>	<p>Gegeven de aard van het risico waarbij interne beheersing wordt doorbroken kan dit risico niet worden gemitigeerd door middel van interne beheersing.</p>	<p>Het doorbreken van beheersingsmaatregelen door het management is op basis van de controlestandaarden altijd een significant risico. Interne beheersingsmaatregelen, ongeacht hoe goed in opzet en bestaan, kunnen risico's van materiële onjuistheden in de jaarrekening slechts beperken, en niet volledig mitigeren, wegens de inherente beperkingen van interne beheersmaatregelen.</p> <p>Wij hebben de opzet en implementatie geëvalueerd van de maatregelen van interne beheersing in de processen voor het genereren en verwerken van journaalposten en het maken van schattingen. Tevens hebben wij specifieke aandacht gegeven aan de toegangsbeveiligingen in het IT-systeem en de mogelijkheid dat hierdoor functiescheidingen worden doorbroken.</p> <p>Wij hebben journaalposten geselecteerd op basis van risicocriteria en hierop specifieke controlewerkzaamheden verricht. Deze werkzaamheden omvatten onder meer inspectie van informatie uit brondocumenten. Wij hebben geen significante transacties buiten het kader van de normale bedrijfsuitoefening geïdentificeerd.</p> <p>Tevens hebben wij specifieke controlewerkzaamheden verricht ten aanzien van belangrijke schattingen van het dagelijks bestuur zoals de waardering van de grondexploitatie. Hierbij hebben we in het bijzonder aandacht gehad voor het inherente risico van vooringenomenheid van het dagelijks bestuur bij deze posten. Onze werkzaamheden hebben niet geleid tot specifieke aanwijzingen voor fraude of vermoedens van fraude ten aanzien van het doorbreken van de interne beheersing door het dagelijks bestuur.</p>

Inleiding

Samenvatting

Jaarrekening

Jaarverslag

Significante risico's

Interne beheersing

Externe ontwikkelingen

Bijlagen

Jaarrekening – Verantwoordelijkheden m.b.t. fraude

Uw verantwoordelijkheid

- De primaire verantwoordelijkheid voor het voorkomen en detecteren van fraude berust bij het algemeen bestuur en het dagelijks bestuur. Deze verantwoordelijkheid betreft ook het opzetten en onderhouden van interne beheersingsmaatregelen met betrekking tot de betrouwbaarheid van de financiële rapportage, de werking van de bedrijfsvoering en naleving van de van toepassing zijnde wet- en regelgeving.
- Het uitvoeren, vastleggen en actualiseren van de frauderisicoanalyse als geïntegreerd onderdeel van de bij uw gemeenschappelijke regeling in gebruik zijnde interne beheersing, een evaluatie van de mogelijke impact en waarschijnlijkheid van frauderisico's en de ondernomen acties om frauderisico's te beperken, inclusief de risico's van omkoping, corruptie en frauderisico's met betrekking tot cybersecurity.
- Het waarborgen dat de cultuur en de omgeving van uw onderneming integer zijn en ethisch gedrag bevorderen.
- Het onderzoeken van iedere vermeende of vermoede misstand die onder de aandacht van het algemeen bestuur en het dagelijks bestuur wordt gebracht; en
- Daarnaast is het algemeen bestuur verantwoordelijk voor het monitoren van het risico op managementfraude, voor het bepalen of de interne beheersmaatregelen voldoende zijn om frauderisico's te identificeren, voor de beoordeling van de competentie en integriteit van zichzelf en van het dagelijks bestuur en voor het versterken van een cultuur van integriteit en ethisch gedrag.

Onze verantwoordelijkheid

- Wij hebben een fraudediscussie gevoerd en bevestigingen verkregen van het algemeen bestuur, het dagelijks bestuur en anderen binnen de entiteit ten aanzien van de interne beheersing, risico-inschattingen (inclusief de processen om de risico's op fraude in de entiteit te identificeren en erop in te spelen), en eventuele kennis met betrekking tot fraude of vermoede fraude.
- Verder hebben wij het dagelijks bestuur verzocht om informatie die het eventueel aan zijn werknemers heeft meegedeeld over haar visie op bedrijfspraktijken en ethisch gedrag.
- Daarnaast hebben wij inzicht verkregen in de wijze waarop het algemeen bestuur toezicht uitoefenen op de door het dagelijks bestuur gevolgde processen om de risico's op fraude te identificeren en hierop in te spelen.
- Wij hebben de geplande controlewerkzaamheden besproken met het algemeen bestuur.
- Wij moeten adequaat reageren op tijdens de controle geconstateerde (vermoede) fraude.
- Wij rapporteren over onze gevolgde controleaanpak met betrekking tot fraude(risico's) in de controleverklaring.

Geen aanwijzingen

Tijdens onze controlewerkzaamheden zijn geen aanwijzingen van fraude onder onze aandacht gekomen.

Inleiding

Samenvatting

Jaarrekening

Jaarverslag

Significante risico's

Interne beheersing

Externe ontwikkelingen

Bijlagen

Interne beheersing

Algeheel beeld interne beheersing

Als onderdeel van de jaarrekeningcontrole hebben wij in het najaar van 2023 een interim-controle uitgevoerd. Wij richten ons bij de interim-controle voornamelijk op de opzet en het bestaan van het stelsel van administratieve organisatie en maatregelen van de interne beheersing.

Onze interim-controle kijkt niet verder dan de noodzakelijke elementen voor de jaarrekening 2023. Daarbij beoordelen wij voornamelijk de opgenomen maatregelen van administratieve organisatie en interne beheersing binnen de belangrijkste processen, die zijn gericht op het waarborgen van een betrouwbare informatievoorziening zowel binnen uw gemeenschappelijke regeling als naar buiten toe aan derden.

Algeheel beeld

Ons algeheel beeld van uw organisatie is dat met het financiële team hard gewerkt wordt om de financiële administratie op een toereikend niveau te houden.

Gezien de omvang van de organisatie zien we dat de vastleggingen niet altijd zichtbaar zijn, waardoor achteraf niet is vast te stellen of en wat is gecontroleerd. Het gevolg is dat systeemgerichte controles hierdoor niet mogelijk zijn en we net als vorig jaar een gegevensgerichte controle uitvoeren. Een gegevensgerichte controle houdt in dat we de getrouwe weergave van de jaarrekening vaststellen door verschillende transacties te controleren aan de hand van de onderliggende documenten. We toetsen niet op de werking van de interne beheersing, zoals dat gebeurt bij systeemgerichte werkzaamheden. Een ander aandachtspunt is de inrichting en de beheersing van de geautomatiseerde omgeving.

Bevindingen interim-controle

Naar aanleiding van de interim-controle hebben wij de volgende bevindingen:

- Geen afgedwongen autorisatie inkoopfacturen.
- Geen vier-ogen principe mutatie crediteuren stamgegevens.
- Geen zichtbare controle op de betaallijst.
- Geen vier-ogen principe memoriaalboekingen.

Inleiding

Samenvatting

Jaarrekening

Jaarverslag

Significante risico's

Interne beheersing

Externe ontwikkelingen

Bijlagen

Significante bevindingen interim-controle

#	Bevinding	Risico en aanbeveling
1.	Inkopen <i>Geen afgedwongen autorisatie inkoopfacturen</i>	<p>Constatering: Binnen het huidige proces kan de autorisatie van inkoopfacturen worden omzeild door facturen direct in de financiële administratie te verantwoorden. Dit wordt verder gecompliceerd doordat slechts sprake is van één gebruiker binnen de financiële administratie en hierin geen specifiek goedkeuringsproces is geïmplementeerd.</p> <p>Risico: Het risico ontstaat dat inkoopfacturen niet worden geautoriseerd in lijn met het interne beleid en mandaat en dat in de jaarrekening lasten zijn verantwoord die onrechtmatig zijn.</p> <p>Aanbeveling: We adviseren u om de autorisatie van inkoopfacturen middels een vier-ogen principe af te dwingen.</p> <p>Aanvullende werkzaamheden jaarrekening 2023: Vaststellen van de aansluiting tussen de geautoriseerde facturen in Join en de facturen in de financiële administratie AccountView.</p> <p>Bij de uitvoering van de jaarrekeningcontrole zijn geen bijzonderheden geconstateerd.</p>
2.	Inkopen <i>Geen vier-ogen principe mutatie crediteuren stamgegevens</i>	<p>Constatering: Er is geen geformaliseerd proces en vier-ogen principe ingeregeld voor het aanmaken en wijzigen van crediteurstamgegevens.</p> <p>Risico: Het risico is dat ongeautoriseerde of onnauwkeurige wijzigingen in de crediteur stamgegevens worden doorgevoerd welke kunnen leiden tot onrechtmatige betalingen.</p> <p>Aanbeveling: We adviseren u om het aanmaken en wijzigen van crediteuren stamgegevens middels een vier-ogen principe af te dwingen.</p> <p>Aanvullende werkzaamheden jaarrekening 2023: Steekproef van de inkopen doortrekken tot en met de betaling, waarbij wordt vastgesteld dat het bedrag op het juiste bankrekeningnummer is betaald. Aangevuld met een analyse vanuit de betalingen op dubbele bankrekeningnummers per crediteur.</p> <p>Bij de uitvoering van de jaarrekeningcontrole zijn geen bijzonderheden geconstateerd.</p>

Inleiding

Samenvatting

Jaarrekening

Jaarverslag

Significante risico's

Interne beheersing

Externe ontwikkelingen

Bijlagen

Significante bevindingen interim-controle

#	Bevinding	Risico en aanbeveling
3.	<p>Betalingen</p> <p><i>Geen zichtbare controle op de betaallijst</i></p>	<p>Constatering: De secretaresse voert vanaf augustus 2023 een steekproefsgewijze controle op de betaallijst. Deze controle op de betaallijst is echter niet zichtbaar.</p> <p>Risico: Het risico dat lasten (en betalingen) zijn verantwoord in de jaarrekening die onrechtmatig zijn.</p> <p>Aanbeveling: We adviseren u de controle zichtbaar te documenteren. Dit kan bijvoorbeeld met behulp van vinkjes.</p> <p>Aanvullende werkzaamheden jaarrekening 2023: Steekproef van de inkoop door trekken tot en met de betaling, waarbij wordt vastgesteld dat het bedrag op het juiste bankrekeningnummer is betaald.</p> <p>Bij de uitvoering van de jaarrekeningcontrole zijn geen bijzonderheden geconstateerd.</p>
4.	<p>Memoriaalboekingen</p> <p><i>Geen vier-ogen principe memoriaalboekingen</i></p>	<p>Constatering: Er is geen geformaliseerd proces en vier-ogen principe ingeregeld voor het opstellen en goedkeuren van memoriaalboekingen.</p> <p>Risico: Het risico bestaat dat er onjuiste en/of onrechtmatige memoriaalboekingen plaatsvinden, omdat hierop geen controle is ingericht.</p> <p>Wij begrijpen van de organisatie dat het risico deels wordt ondervangen doordat de directeur één keer per jaar achteraf alle memoriaalboekingen autoriseert.</p> <p>Aanbeveling: We adviseren u om het opstellen en goedkeuren van memoriaalboekingen middels een vier-ogen principe af te dwingen.</p> <p>Aanvullende werkzaamheden jaarrekening 2023: Inhoudelijke analyse memoriaalboekingen, waarbij specifiek aandacht dient te zijn voor de boekingen rondom jaareinde (december 2023 en januari 2024).</p> <p>Bij de uitvoering van de jaarrekeningcontrole zijn geen bijzonderheden geconstateerd.</p>

Inleiding

Samenvatting

Jaarrekening

Jaarverslag

Significante risico's

Interne beheersing

Externe ontwikkelingen

Bijlagen

IT-omgeving

Tijdens de uitvoering van de interim-controle beoordelen we de IT-omgeving in relatie tot de jaarrekening. De inzichten die wij verworven hebben uit de IT-omgeving in het kader van de jaarrekeningcontrole willen we graag met u delen voor logische toegangsbeveiliging en wijzigingen beheer op applicatieniveau en voor de continuïteit op organisatieniveau.

	Toelichting
<i>Netwerk</i>	<p>De gebruikers van de applicatie krijgen alleen toegang tot de applicatie via het netwerk. Om toegang te krijgen tot de applicatie wordt gebruik gemaakt van een gebruikersnaam en wachtwoord zonder tweefactor authenticatie. Gezien de activiteiten van de applicatie achten we dit toereikend in samenhang met de beveiliging van het netwerk.</p> <p>U voert het functioneel beheer uit van de applicaties waarbij geen norm is geformuleerd welke functie welke rechten in de verschillende applicaties dient te hebben. We zien dat mede gezien de omvang van de organisatie één actieve gebruiker aanwezig is binnen de applicatie.</p> <p>Het is van belang om voor de generieke accounts zichtbaar te maken welke risico's hierdoor ontstaan en op welke manier deze risico's gemitigeerd worden.</p> <p>Tot slot vragen we uw aandacht voor het vastleggen van de koppeling tussen de rechten in AccountView en de verschillende functies.</p>

Betrouwbaarheid en continuïteit van de automatiseringsomgeving

Onze jaarrekeningcontrole is gericht op het geven van een oordeel omtrent de jaarrekening zelf en is niet primair gericht op het doen van uitspraken omtrent de betrouwbaarheid en de continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking als geheel of van onderdelen daarvan. Onze bevindingen daaromtrent raken dan ook slechts die onderdelen, die wij onderzocht hebben in het kader van de jaarrekening, wat wil zeggen dat wij ter zake geen volledigheid pretenderen.

Op grond van artikel 393 lid 4, Titel 9 Boek 2 BW rapporteren wij onze bevindingen met betrekking tot de betrouwbaarheid en continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking in dit verslag. Hierbij dient opgemerkt te worden dat de controle van de jaarrekening niet specifiek is gericht op de betrouwbaarheid en continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking. Daarnaast maken wij in onze controleaanpak de afweging voor welke processen en stromen wij een gegevensgerichte aanpak passend vinden en voor welke processen en stromen wij in belangrijke mate steunen op de geautomatiseerde gegevensverwerking.

Wij zijn van mening dat voldoende maatregelen zijn getroffen om de betrouwbaarheid en de continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking en informatievoorziening te waarborgen.

Inleiding

Samenvatting

Jaarrekening

Jaarverslag

Significante risico's

Interne beheersing

Externe ontwikkelingen

Bijlagen

Externe ontwikkelingen

Externe ontwikkelingen (1/3)

Inhuur van externen

Op 1 mei 2006 is de Verklaring Arbeidsrelatie vervallen en vanaf dat moment is de Wet DBA van kracht geworden. Hierbij heeft de Belastingdienst in overleg modelovereenkomsten bij de inhuur van externen, direct of via bijvoorbeeld een uitzendbureau, of bemiddelingsbureau opgesteld.

Op het moment dat exact volgens deze regels wordt gewerkt, loopt de opdrachtgever geen risico, in de praktijk is dat echter over het algemeen niet zo. Een externe doet mee aan het personeelsfeest, ontvangt een kerstpakket, werkt op een laptop van de opdrachtgever, werkt er al jaren 4 dagen per week etc. De modelovereenkomsten voor vrije vervanging zijn bijvoorbeeld per 1 januari 2024 vervallen waar niet altijd op wordt gelet.

Tot en met 2024 geldt er vanuit de Belastingdienst nog het handhavingsmoratorium, maar dat vervalt per 1 januari 2025. Dit houdt in dat de Belastingdienst dan kan gaan naheffen, niet terug naar het verleden, maar wel vanaf dat moment. Op dit moment wordt er ook gecontroleerd door de Belastingdienst, zij hebben hiervoor extra personeel aangenomen en bij deze controles wordt vaak geconstateerd dat er geen sprake is van een externe, maar gewoon van een werknemer. Dit bijvoorbeeld omdat iemand via zijn eigen B.V. wordt ingehuurd tijdens ziek- en piekdiensten. Het is van belang om in 2024 ervoor te zorgen dat het proces bij de inhuur van externen op orde is.

Notitie Grondbeleid

De nieuwe grondbeleid is een actualisatie van de notitie grondbeleid uit 2019. Vanwege de invoering van de Omgevingswet is een actualisatie noodzakelijk. Alle wijzigingen in de notitie die te maken hebben met de Omgevingswet treden in werking gelijktijdig met de inwerkingtreding van de Omgevingswet. Alle overige wijzigingen treden in werking met ingang van begrotingsjaar 2025. Toepassing met ingang van de jaarrekening 2024 is mogelijk maar niet verplicht. Voor de tussenliggende periode is de notitie uit 2019 leidend aangevuld met het addendum uit december 2022 inzake warme gronden.

Naast aanpassingen in terminologie vanwege wijzigingen in wet- en regelgeving heeft de invoering van de Omgevingswet met name gevolgen voor de verslaggevingsaspecten bij faciliterend grondbeleid.

Inleiding

Samenvatting

Jaarrekening

Jaarverslag

Significante risico's

Interne beheersing

Externe ontwikkelingen

Bijlagen

Externe ontwikkelingen (2/3)

NIS2

De NIS2-regelgeving introduceert strenge(re) eisen op het gebied van cyber- en informatiebeveiliging voor de ondernemingen die onder de nieuwe wet als essentiële of belangrijke entiteit worden aangewezen.

Volgens de NIS2-regelgeving kan Nieuw Reijerwaard als een NIS2 essentiële entiteit worden aangemerkt. Het moeten voldoen aan NIS2 is niet op basis van aanwijzing, maar automatisch. Belangrijke nieuwe verplichtingen zijn:

- Verplichting tot uitvoeren risicobeoordeling en nemen van passende maatregelen om risico's te mitigeren.
- Verplichting tot het melden van incidenten binnen 24 uur; en
- Verplichting tot het registreren in een Europees register.

Inwerkingtreding van de NIS2-regelgeving is per 1 september met handhaving vanaf 1 oktober 2024. Het is van belang dat u tijdig voorbereidingen treft. Het niet voldoen aan de NIS2-regelgeving kan significante boetes tot gevolg hebben in de vorm van geldboetes als ook eventuele persoonlijke aansprakelijkheid van het bestuur.

Inleiding

Samenvatting

Jaarrekening

Jaarverslag

Significante risico's

Interne beheersing

Externe ontwikkelingen

Bijlagen

Externe ontwikkelingen (3/3)

Duurzaamheid - ESG

In een tijdperk waarin duurzaamheid en maatschappelijke verantwoordelijkheid centraal staan, wordt de noodzaak voor duurzaamheidsverslaggeving in de publieke sector steeds urgenter. Organisaties in de publieke sector hebben een intrinsieke verantwoordelijkheid om transparantie te bieden over hun impact op mens en milieu. Het opstellen en delen van een duurzaamheidsverslag is niet langer een optionele praktijk, maar eerder een essentiële stap naar het opbouwen van vertrouwen, het voldoen aan verwachtingen van belanghebbenden en het stimuleren van positieve verandering.

Duurzaamheidsverslaggeving is momenteel geen wettelijke vereiste voor organisaties in de publieke sector, maar het belang ervan wordt steeds groter. De samenleving hecht veel waarde aan duurzaamheid en verslaggeving hierover. Vanaf het boekjaar 2024 zullen beursgenoteerde bedrijven zich conformeren aan de Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD) en de European Sustainability Reporting Standards (ESRS) als leidende richtlijnen voor duurzaamheidsverslaggeving.

Duurzaamheidsonderwerpen worden volgens de laatste standaarden gecategoriseerd in Environmental, Social en Governance, ofwel ESG. Dit gaat dus verder dan alleen klimaat gerelateerde aspecten. In de ESRS is een nuttig kader opgenomen van thema's die relateren aan ESG. Het is echter geen allesomvattend model, aangezien er voor organisaties mogelijk relevante thema's zijn die niet zijn opgenomen, en omgekeerd. Het kader en de thema's zoals opgenomen in de ESRS kan ook de publieke sector ondersteunen bij verantwoordingsprocessen.

Voor publieke organisaties die geen onderneming voeren (zijnde een grote B.V. of N.V.) is de CSRD momenteel niet van toepassing. Het is nog niet duidelijk of andere Nederlandse rechtspersonen waaronder die in de publieke sector in de toekomst mogelijk verplicht zullen worden om een duurzaamheidsverslag op te stellen. Mogelijk kunt u wel worden benaderd door een CSRD plichtige onderneming die u vragen stelt over uw duurzaamheidsbeleid en doelstellingen.

Gezien de kerntaak van de publieke sector om duurzame meerwaarde voor de samenleving te creëren, ligt het voor de hand dat de sector bekend is met het rapporteren van toegevoegde waarde in het jaarverslag. Het toevoegen van duurzaamheidsinformatie zou dan ook een logische stap zijn. De publieke sector kan hierbij leren van (beursgenoteerde) bedrijven om op die manier meer maatschappelijke waarde te genereren.

Indien u meer informatie wenst over dit onderwerp, verzoeken wij u dit aan te vragen bij uw bekende contactpersoon bij Flynth.

Inleiding

Samenvatting

Jaarrekening

Jaarverslag

Significante risico's

Interne beheersing

Externe ontwikkelingen

Bijlagen

Bijlagen

Bijlage A1 – Niet-gecorrigeerde bevindingen

Omschrijving	Fouten	Onzekerheden
Overlopende passiva – afrekening 2023	€ 12.000	-
Totaal	€ 12.000	€ 0

Aanbiedingsbrief

Samenvatting

Jaarverslag

Jaarrekening

Significante risico's

Interne beheersing

Externe ontwikkelingen

Bijlagen

Bijlage A2 – Gecorrigeerde bevindingen

Omschrijving	Fouten	Onzekerheden
Uitzettingen < 1 jaar – reclassificatie aflossingsdeel overige uitzettingen	€ 100.000	-
Overlopende activa – nog te ontvangen subsidie	€ 1.800.000	-
Overlopende passiva – vooruit ontvangen subsidie	€ 487.000	-
Overlopende passiva – bijdrage deelnemende gemeenten	€ 360.000	-
WNT is niet juist toegelicht (toelichting)	-	-
Onrechtmatigheden zijn niet juist toegelicht in de rechtmatigheidsverantwoording (toelichting)	-	-
Totaal	€ 2.747.000	-

Aanbiedingsbrief

Samenvatting

Jaarverslag

Jaarrekening

Significante risico's

Interne beheersing

Externe ontwikkelingen

Bijlagen

Onze onafhankelijkheid is gewaarborgd

Bevestiging van onafhankelijkheid

De voorschriften in het kader van onafhankelijkheid zijn opgenomen in de 'Verordening inzake Onafhankelijkheid (ViO)' van de Koninklijke Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants (de NBA) en vormen een belangrijk onderdeel van het 'normenkader' waaraan een accountant moet voldoen.

Wij bevestigen dat onze onafhankelijke positie ten opzichte van Nieuw Reijerwaard, inclusief haar verbonden derden, in overeenstemming met de Nederlandse wettelijke en beroepsvoorschriften is gewaarborgd. Wij zijn van mening dat onze objectiviteit gedurende het afgelopen jaar niet is aangetast.

Rotatie

Een te grote mate van vertrouwdheid of vertrouwen kan een bedreiging vormen voor de onafhankelijkheid van de accountant wanneer bepaalde leden van het controleteam geregeld en voor lange tijd aan de controle van een controlecliënt meewerken.

Wij beoordelen de bedreiging voor de onafhankelijkheid die kan voortvloeien uit de langdurige betrokkenheid van andere leden van het controleteam bij de controleopdracht.

Er heeft voor de accountantscontrole 2023 geen rotatie plaatsgevonden.

Persoonlijke, zakelijke of financiële relaties

Wij hebben een evaluatie gemaakt van persoonlijke, zakelijke en financiële relaties tussen Flynth en haar medewerkers en Nieuw Reijerwaard inclusief haar verbonden derden, die van invloed kunnen zijn op onze onafhankelijkheid. Bij deze evaluatie zijn ons geen zaken gebleken die aan u gerapporteerd moeten worden.

Geschenken en persoonlijke uitingen van gastvrijheid

De onafhankelijkheidsregels vereisen dat de eindverantwoordelijke accountant de met governance belaste organen informeert over geschenken en persoonlijke uitingen van gastvrijheid die Flynth, een bestuurder of interne toezichthouder van Flynth of een lid van het controleteam heeft ontvangen van of verstrekt aan ondernemingen in de groep of een bij de rechtspersoon betrokken persoon. Hierbij is een drempel van € 100 opgenomen in de regels.

Wij hebben geen geschenken en persoonlijke uitingen van gastvrijheid, die een (geschatte) waarde van meer dan € 100 hebben, ontvangen of verstrekt.

Aanbiedingsbrief

Samenvatting

Jaarverslag

Jaarrekening

Significante risico's

Interne beheersing

Externe ontwikkelingen

Bijlagen

Onze communicatie met u

Bevestiging van onafhankelijkheid

Door middel van dit accountantsverslag informeren wij het bestuur over de belangrijkste aangelegenheden naar aanleiding van onze accountantscontrole 2023.

Bevestigingen van het dagelijks bestuur

Wij hebben van het bestuur een ondertekende schriftelijke bevestiging bij de jaarrekening van de Nieuw Reijerwaard ontvangen.

Onze communicatie met algemeen bestuur

Wij hebben in ons audit plan gecommuniceerd over onze verantwoordelijkheden en onafhankelijkheid. Door middel van ons audit plan hebben wij ook een beschrijving gegeven van de reikwijdte en timing van onze controle, waaronder significante risico's en materialiteit.

Eveneens door middel van dit accountantsverslag informeren wij het algemeen bestuur over de belangrijkste aangelegenheden naar aanleiding van onze accountantscontrole 2023.

Geen meningsverschillen met bestuur en/of beperkingen in reikwijdte van de controle

Er zijn geen meningsverschillen met het bestuur geweest en er waren geen beperkingen bij de uitvoering van onze controle.

Naar onze mening is ons bij de uitvoering van onze opdracht door het dagelijks bestuur en de medewerkers van de Nieuw Reijerwaard de volledige medewerking verleend en hebben wij volledige toegang tot de benodigde informatie gehad.

Proces van de controle

Wij hebben een intensief controleproces gehad met de organisatie. Bij de start van de jaarrekeningcontrole was niet alle gevraagde informatie beschikbaar. Daarnaast was de opgeleverde controledocumentatie kwalitatief onvoldoende en leidde ook tot veel aanvullende vragen. Dit heeft tot een vertraging geleid in het controletraject.

Bij de controle van de grondexploitatie was tevens sprake van aantal onderwerpen die tot de nodige afstemming en ook bevindingen hebben geleid.

Daarnaast heeft de wisseling van het controleteam tot een frisse blik op de controle, maar daarmee ook tot de nodige afstemming over onderwerpen geleid. Dit heeft van beide partijen een grotere inspanning in het controletraject gevergd.

Wij gaan met de organisatie evalueren op welke wijze de controle efficiënter kan worden uitgevoerd. Belangrijk aandachtspunt is om bij aanvang van de controle te kunnen beschikken over een volledig en kwalitatief controledossier. Ten aanzien van de controledocumentatie is het van belang dat deze navolgbaar is alsmede dat de ontvangen informatie is onderbouwd met objectieve controle informatie zoals bijvoorbeeld overeenkomsten.

Aanbiedingsbrief

Samenvatting

Jaarverslag

Jaarrekening

Significante risico's

Interne beheersing

Externe ontwikkelingen

Bijlagen

Disclaimer en beperking in gebruik en verspreidingskring

Dit accountantsverslag is alleen bestemd voor het dagelijks bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling Nieuw Reijerwaard en mag niet in zijn geheel of gedeeltelijk worden verstrekt of aangehaald zonder onze schriftelijke toestemming vooraf. Er wordt geen verantwoordelijkheid aan een derde partij geaccepteerd, omdat dit verslag daar niet voor opgesteld en bedoeld is. Dientengevolge nemen wij geen enkele verplichting of plicht van zorg aan ieder ander persoon aan wie dit verslag getoond of in zijn handen komt, op ons.

De in dit accountantsverslag aan de orde gestelde onderwerpen zijn door ons geconstateerd gedurende onze controleopdracht waarvan wij van mening zijn dat zij aandacht van het dagelijks bestuur en algemeen bestuur behoeven. Het is geen allesomvattend verslag van alle geconstateerde zaken en in het bijzonder kunnen wij niet verantwoordelijk worden gesteld voor het rapporteren van alle bedrijfsrisico's of tekortkomingen in het systeem van interne beheersing. Elke conclusie, opinie of opmerking in dit accountantsverslag is verstrekt in de context van onze controleverklaring over de jaarrekening als geheel.

Evenzo geldt dat de opmerkingen, bevindingen en aanbevelingen met betrekking tot het systeem van interne beheersing niet gelezen moeten worden als een afzonderlijke opinie van het systeem van interne beheersing en haar werking.

Introductie

Samenvatting

Belangrijkste bevindingen

Oordeel bij de jaarrekening

Overige onderwerpen

Ontwikkelingen